

Activități	Modalitate	Nivel
Activitatea 3.2.1 Punerea în aplicare a dilemelor	În clasă/online	Intermediar
Activitatea 3.2.2 Crearea matricelor etice	În clasă/online	Intermediar
Activitatea 3.2.3 Codul Etic al clasei	În clasă/online	Intermediar
Activitatea 3.2.4 Crearea Matricelor Etice	În clasă/online	Avansat

Activitatea 3.2.1 - Punerea în aplicare a dilemelor

Durata	60 de minute
Cerințe	Modulele 1 și 2.
Instrumente Hardware și Software utilizate	La distanță: Software - Software pentru conferințe video. Editor de text colaborare online în timp real și software de prezentare. Hardware - Calculator desktop / laptop
Tipul evaluării	Calitatea argumentelor în timpul discuției de grup și prezentarea clasei.

Această activitate poate fi utilizată pentru a implica elevii în discuții despre considerente etice privind beneficiile potențiale și riscurile care ar putea apărea din cauza IA și afecta mediul social. Din acest motiv, utilizarea dilemelor etice poate fi utilă. Discuția se poate referi la impactul potențial al IA asupra pieței muncii, inegalităților sociale, mediului, resurselor naturale și sustenabilității, confidențialității și supravegherii, relațiilor între oameni și drepturilor omului.

Procedura (pași)

Set anticipativ

1. Profesorul le poate reaminti elevilor care sunt cele mai des întâlnite teorii etice dacă nu au fost explorate anterior. Prezentarea unei dileme etice bine-cunoscute sub formă de exemplu și o discuție scurtă îmbinată cu o serie de întrebări către elevi pot fi suficient de interesante pentru a le capta atenția. Profesorul le reamintește elevilor

cazul prejudecăților de algoritm explorate anterior și îi anunță că vor aborda acum alte aspecte etice esențiale și întrebări relevante.

Instrucțiuni directe

1. Profesorul explică problemele etice și întrebările:
 - Confidențialitatea: când navigăm online, numeroși algoritmi colectează date despre noi, adesea fără ca noi să fim conștienți de asta?
 - Echilibrul de putere: cum putem controla ca utilizarea IA să nu fie concentrată pe mâinile anumitor țări sau companii care astfel devin mai puternice?
 - Responsabilitatea: dacă mai mulți oameni lucrează la instruirea algoritmilor, cine este responsabil de greșelile pe care le fac aceștia (distribuirea știrilor false, vezi Modulul 4)?
 - Mediul: cum putem controla impactul utilizării tehnologiilor asupra mediului?
 - Cum ne face IA să ne simțim: când tehnologiile înlocuiesc o parte din activitatea făcută anterior de oameni, cum se simt oamenii și cum pot găsi metode noi pentru a contribui?
2. Elevii trebuie împărțiți în grupuri de patru până la șase copii.
3. Profesorul citește un scenariu sau le oferă elevilor scenariul text (virtual sau imprimat) pentru ca fiecare să citească în liniște.

Practică ghidată și verificarea înțelegerii

4. Fiecare grup alege una dintre întrebările enumerate de profesor și încearcă să o pună în aplicare făcând referire la o anumită tehnologie și un caz posibil: în grup sunt atribuite roluri (suporter, oponent, ascultător în dubii etc.) și se scrie un scenariu scurt. După ce povestea este citită, profesorul trebuie să-i întrebe pe elevi cum au înțeles situația și care ar putea fi problemele sau aspectele care stau la baza ei.

Practică independentă

5. Când grupul are o înțelegere a problemei, profesorul trebuie să-i întrebe pe elevi cum ar aborda problema, care sunt pașii de luat și care sunt consecințele pe care le-ar presupune aceștia. Când grupurile și-au terminat activitatea, vor prezenta scenariile pe rând.
6. Elevii din fiecare grup vor fi rugați să comenteze asupra scenetelor realizate de celelalte grupuri. În cadrul fiecărui grup, elevii trebuie să creeze o listă de abordări posibile și să le împărtășească clasei.

Închidere

7. Profesorii vor comenta asupra propunerilor și vor raporta soluțiile posibile la cadrele etice echivalente. Vor ruga pe ceilalți elevi să aprecieze cât de multe întrebări noi au reușit în urma activității.

Soluționarea problemelor

Problemă posibilă	Soluție posibilă
Personalități dominante în grup schimbă discuția pentru a se potrivi cu opiniile lor.	Stabilirea ca fiecare să vorbească pe rând Crearea unei liste de abordări în loc să ceară consens în interiorul grupurilor.
Personalități dominante în grup schimbă discuția pentru a se potrivi cu opiniile lor.	Stabilirea ca fiecare să vorbească pe rând Crearea unei liste de abordări în loc să ceară consens în interiorul grupurilor.
Lipsa substanței în ceea ce privește argumentația lor pentru problemele etice prezentate.	Le oferă elevilor cunoștințe privind teoriile etice și morale care să-i ajute să-și susțină argumentele.

Resurse pentru profesori

- Ghid de activitate cu exemple și descrierea Rolului de facilitator:
https://schoolreforminitiative.org/doc/facilitation_scenarios.pdf
- Parlamentul European – etica inteligenței artificiale: probleme și inițiative:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/634452/EPRS_STU\(2020\) 634452_RO.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/634452/EPRS_STU(2020) 634452_RO.pdf)
- Raportul societății automatizate 020: <https://automatingsociety.algorithmwatch.org/>

Literatură mai aprofundată:

Eva Brandt, Thomas Binder, Elizabeth B.-N. Sanders. Instrumente și tehnici: Modalități de a te angaja spunând, făcând, adoptând. În Routledge International Handbook of Participatory Design. Routledge, New York, NY. 145–181.

Activitatea 3.2.2 - Rolul stakeholderilor în IA

Durata estimată	40 minute
Cerințe	Modulele 1 și 2.
Instrumentele hardware și software utilizate	Clasă fizică